

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/163/2025
Identifikačné číslo spisu: 4420201436
Dátum vydania rozhodnutia: 25.02.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Šobichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:4420201436.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava - mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpený: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava - mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovaným: 1/ A. G., narodený XX. C.A. XXXX, Š., U. XX, 2/ R. G., narodená XX. G. XXXX, Š., U. XX, obaja zastúpení: Občianske združenie Centrum správnej pomoci Galanta, so sídlom Galanta, Staničná 1702/10, IČO: 51 412 802, o zaplatenie 69.810,82 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 18Csp/31/2020, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 28. februára 2024 sp. zn. 5CoCsp/47/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 28. februára 2024 sp. zn. 5CoCsp/47/2022 z r u š u j e a vec vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 03. júna 2022 sp. zn. 18Csp/31/2020 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 88.223,78 eura, zmluvný úrok vo výške 5,13 % ročne zo sumy 67.216,62 eura od 11. 03. 2020 do 20. 12. 2036 a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 78.842,31 eura od 11. 03. 2020 do zaplatenia, do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Ďalším výrokom vo zvyšnej časti, teda v časti zaplatenia zmluvného úroku vo výške 5,13 % ročne zo sumy 67.216,62 eura od 11. 03. 2020 do zaplatenia, žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobca má voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil tým, že žalovaní uzatvorili s právnym predchodcom žalobcu spotrebiteľskú zmluvu o úvere. Táto podľa prieskumu súdu neobsahovala žiadne ustanovenia, ktoré by porušovali práva spotrebiteľa. Bola v nej riadne uvedená výška úveru, výška úrokovej sadzby, RPMN, výška splátok, počet splátok, deň prvej splátky a konečná splatnosť úveru. Žiadne ustanovenie tejto zmluvy nebolo v rozpore so zásadami spotrebiteľského práva. Platnosť zmluvy bola potvrdená aj v konaní súdu prvej inštancie pod sp. zn. 6Csp/89/2018. Žalovaní neplnili splátky úveru riadne a včas, boli v omeškaní. Právny predchodca žalobcu vyzval žalovaných na zaplatenie omeškaných plátok úveru a

upozornil ich na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Dňa 20. 07. 2017 potom vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru pre nezaplatenie splátky úveru splatnej 20. 07. 2017. Pohľadávku voči žalovaným postúpil na žalobcu dňa 23. 03. 2021 a podľa prvoinštančného súdu podmienky pre postúpenie pohľadávky banky na tretiu osobu, ktorá nie je bankou podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách boli splnené a vo veci došlo k platnému postúpeniu pohľadávky banky voči žalovaným na žalobcu. Súd prvej inštancie nemal za dôvodnú námietku premlčania vznesenú žalovanými, keď premlčacia doba pre všetky splátky splatné po 20. 07. 2017 teda začala plynúť od zročnosti splátky pre nespĺnenie, ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru teda od splátky splatnej dňa 20. 07. 2017. Žaloba bola na súd podaná dňa 30. 03. 2020, bola teda uplatnená v rámci plynutia premlčacej doby. Rovnako nemal za dôvodnú ani námietku žalovaných proti poplatkom účtovaným právnym predchodcom žalobcu. Podľa neho poplatky, ktoré si banka účtovala boli uvedené v zmluve o úvere, žalovaní teda boli o výške poplatkov informovaní. Právne predpisy platné v čase podpisu zmluvy poplatky banky v zmluve o úvere nezakazovali. Súd prvej inštancie teda žalobe čo do istiny vyhovel v plnom rozsahu. Zmluvný úrok uplatnený žalobou považoval súd za uplatnený v súlade s príslušnými ustanoveniami úverovej zmluvy a preto žalobe čiastočne vyhovel aj v časti uplatneného zmluvného úroku. Podľa názoru súdu mal žalobca nárok na zmluvný úrok iba do času, kedy mala byť zaplatená posledná splátka, teda do 20. 12. 2036, vo zvyšnej časti teda v časti zaplatenia zmluvného úroku od 11. 03. 2020 do zaplatenia súd prvej inštancie žalobu zamietol. Žalobcovi priznal súd aj úrok z omeškania, ktorý bol v žalobe uplatnený od momentu, kedy sa žalovaní do omeškania dostali, a rovnako aj výška úroku a sumy, z ktorej bol úrok z omeškania uplatnený, boli uplatnené správne.

3. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 s prihliadnutím na § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Úspech žalovaných (v časti zamietnutých zmluvných úrokov) považoval za nepatrný a preto úspešnému žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ rozsudkom z 28. februára 2024 sp. zn. 5CoCsp/47/2022 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 88.223,78 eura, zmluvný úrok vo výške 5,13 % ročne zo sumy 67.216,62 eura od 11. 03. 2020 do zaplatenia, najneskôr do 20. 12. 2036 a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 78.842,31 eura od 11. 03. 2020 do zaplatenia, do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobcovi priznal aj nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Na odôvodnenie svojho rozsudku odvolací súd uviedol, že hlavným a v podstate jediným dôvodom zmeny napadnutého rozsudku v časti vyhovujúceho výroku, bola tá skutočnosť, že prvoinštančný súd naformuloval vyhovujúci výrok, konkrétne dobu, do ktorej žalobcovi patrí nárok na zmluvný úrok, v neprospech žalovaných 1/ a 2/. V ostatnej časti sa odvolací súd stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Zhodol sa so záverom súdu prvej inštancie, že námietka premlčania žalovaných bola nedôvodná. Ku dňu 24. 07. 2017 došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pre splátku splatnú dňa 20. 07. 2017. Premlčacia doba začala plynúť jeden deň po uplynutí 3 mesiacov od splátky, pre ktorú prišlo k mimoriadnemu zosplateniu úveru, t.j. premlčacia doba začala plynúť dňa 21. 07. 2017. K žalovaným namietanej aktívnej vecnej legitímácii odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie sa správne vysporiadal aj s existenciou aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu a to s poukazom na § 92 ods. 8 zákona o bankách. Boli splnené všetky zákonom požadované predpoklady pre postúpenie pohľadávky banky na tretiu osobu, a teda nie je možné hovoriť o neplatnom postúpení pohľadávky predchodcu žalobcu na žalobcu. Bolo pritom bez právneho významu, či v čase postúpenia bola alebo nebola pohľadávka žalobcu premlčaná. K namietanej neplatnosti úverovej zmluvy sa odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, v celom rozsahu odvolal na svoje závery prijaté v konaní o určenie neplatnosti úverovej zmluvy, kde odvolací súd právoplatne potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie zo dňa 27. septembra 2019, č.k. 6Csp/89/2018-467 o zamietnutí žaloby o určenie neplatnosti úverovej zmluvy. Odvolací súd súhlasil aj so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca má nárok na zmluvné úroky iba do času, kedy mala byť zaplatená posledná splátka, t.j. do 20. 12. 2036. V prípade, ak by zo strany žalovaných 1/ a 2/ došlo k zaplateniu celej rozhodnutím priznanej sumy, napríklad aj na druhý deň po právoplatnosti rozhodnutia,

žalobca by mal, v zmysle vyhovujúceho výroku, nárok na zmluvný úrok až do roku 2036 aj napriek tomu, že žalovaní si už splnili svoju povinnosť. Takto formulovaný výrok súdom prvej inštancie by teda v praktickej rovine mohol pre žalovaných predstavovať nezákonné zaťaženie. Odvolací súd vzhľadom na uvedené vyhovujúci výrok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobcovi prináleží nárok na zmluvný úrok do zaplatenia dlžnej sumy, najneskôr však do zmluvou dohodnutej doby splatenia poslednej splátky, teda do 20. 12. 2036.

6. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

7. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ a 2/ (ďalej aj ako „dovolatelia“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnili podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP a navrhli, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

8. Na odôvodnenie dovolania dovolateľa uviedli, že obe rozhodnutia súdov nižších inštancií sú nepreskúmateľné a arbitrárne. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva, že by sa súd zaoberal podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, najmä namietaným premlčaním žalovaného nároku a neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Odvolací súd napadnutý rozsudok neoprel o relevantné právne normy Slovenskej republiky a precedentne záväzné rozhodnutia Európskeho súdneho dvora v otázke skutočnej výšky poskytnutého úveru (napríklad rozsudok Súdneho dvora z 21. apríla 2016, vec C-377/14). Podľa odvolacieho súdu bol úver vycerpaný v plnom rozsahu, teda v sume 2.030.000 Sk, hoci dňa 24. 01. 2007 bol bankou inkasovaný spracovateľský poplatok vo výške 14.210 Sk a táto suma nebola nikdy spotrebiteľom - žalovaným 1/ a 2/ poskytnutá. Spotrebiteľom teda nebola poskytnutá suma úveru v plnom rozsahu ako je uvedená v úverovej zmluve. O poskytnutí úveru zníženého o poplatok za spracovanie úveru už Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodoval a preto sa oba nižšie sudy odklonili od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu podľa ktorej suma poplatku odrátaného od výšky úveru v úverovej zmluve nie je úverom. Úverom je skutočne poskytnutá suma spotrebiteľovi, ktorá mu bola daná k dispozícii a od ktorej sumy sa odvíja RPMN a úroky ako i celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom. Nesprávna je preto v tomto prípade aj žalovaná suma priznaná žalobcovi vo výške 88.223,78 eura, i zmluvný úrok a aj úrok z omeškania. Aj RPMN je uvedená v zmluve v neprospech spotrebiteľa. Dovolatelia poukázali na to, že ústavný súd už rozhodol, že k porušeniu práva na spravodlivý proces môže dôjsť aj vtedy, ak súd nereflektuje na vec dopadajúci rozsudok Súdneho dvora (nález vo veci sp. zn. I. ÚS 462/2022, bod 19., 20.), čo sa stalo aj v tomto prípade.

9. Dovolatelia ďalej uviedli, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky premlčania ako i otázky postúpenia pohľadávky, pri riešení ktorých sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ani tu odvolací súd neoprel svoje rozhodnutie o všetky príslušné právne normy. V priebehu konania navrhol pôvodný žalobca dňa 23. 07. 2021 pripustiť zmenu sporovej strany na strane žalobcu a rozhodnutie o pripustení zmeny účastníka konania nadobudlo právoplatnosť dňa 18. 02. 2022. Tento procesný úkon žalobcu a predmetné rozhodnutie súdu mali vplyv na spočívanie a plynutie premlčacej doby, čo súd prvej inštancie odignoroval. K spočívaniu premlčacej doby v uvedenom prípade došlo až dňa 18. 02. 2022, dňom právoplatnosti pripustenia zmeny účastníka konania, a teda do dňa 17. 02. 2022 premlčacia doba pohľadávky riadne plynula a uplynula. Dovolatelia majú za to, že pohľadávka je premlčaná v celom rozsahu a nie je možné ju vymáhať, ani platne zabezpečiť. Nesprávne právne posúdená bola odvolacím súdom aj otázka postúpenia pohľadávky a tým aj aktívna vecná legitímáciu žalobcu. Uvedené sa odvíja od nesprávneho právneho posúdenia platnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Tá podľa súdov bola vyhlásená platne pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20. 07. 2017. Sudy opomenuli, že výzvu pred zosplatením urobil veriteľ dňa 23. 05. 2017 a samotné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti až dňa 24. 07. 2017. Veriteľ-banka tak nevyužila svoje právo žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (§ 565 Občianskeho zákonníka), jej úkon zosplatenia úveru je preto neplatný a potom nemohlo nastať ani platné postúpenie pohľadávky banky na postupníka EOS KSI

Slovensko s.r.o., pretože neboli splnené podmienky § 92 ods. 8 zákona o bankách. Samotná výzva zo dňa 23. 05. 2017 bola doručená žalovanej 2/ dňa 16. 06. 2017 a pre žalovaného 1/ uložená na pošte dňa 29. 05. 2017. Predmetnou výzvou veriteľ vyzval žalovaných 1/ a 2/ na úhradu omeškaných splátok vo výške 3.307,23 eura v lehote 15 dní. Uvedená 15-dňová lehota z predmetnej výzvy uplynula najneskôr 01. 07. 2017, čím došlo ku kumulatívne splneniu podmienok pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru v súlade so zmluvne dohodnutými podmienkami. Je teda zrejmé, že v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka si veriteľ mohol toto svoje právo uplatniť do najbližšej splatnej splátky dňa 20. 07. 2007, avšak to neurobil a k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti podľa oznámenia došlo až dňom 24. 07. 2017, po uplynutí tejto lehoty. Okrem toho, zmluvná podmienka o predčasnej splatnosti splátkového úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a konajúce súdy mali v tejto otázke podrobiť úverovú zmluvu prieskumu ohľadne neprijateľných zmluvných podmienok a prihliadnuť na rozsudok Súdneho dvora z 09. novembra 2023 vo veci C-598/21, ktorý sa týka neprijateľnosti zmluvnej podmienky o predčasnej splatnosti hypotekárneho úveru. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku dovoľatelia považujú aj podmienku v bode 4. predmetnej zmluvy o úvere v znení, že: „Banka je oprávnená jedenkrát v kalendárnom roku upraviť výšku splátky v závislosti od koeficientu rastu, ktorého hodnotu aktuálnu hodnotu v banka oznamuje zverejnením (ďalej len “Koeficient rastu”), a to takým spôsobom že výšku splátky upraví tak, aby sa predpokladu, že sa novo určená výška splátky bude každoročne zvyšovať o koeficient rastu aktuálny ku dňu zmeny výšky splátky, bola dodržaná konečná splatnosť úveru, zmena výšky splátky je účinná rozhodnutím banky a bude v primeranej lehote po jej účinnosti dlžníkovi oznámená.”. Táto podmienka spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach spotrebiteľa a dodávateľa. V už uvedenej výzve banky pred zosplatením úveru je navyše nesprávne určená suma omeškaných splátok úveru, pretože veriteľ v rozpore s dojednanými zmluvnými ustanoveniami dňa 31. 03. 2007 vykonal inkaso na splátku riadneho úroku vo výške 10.981,50 Sk (364,51 eura) a od 20. marca 2007 do 20. júla 2007, vrátane vykonával pravidelné inkaso splátok vo výške 10.777,00 Sk (357,73 eura), hoci zmluvne dohodnutá splátka bola vo výške 10.767,00 Sk (357,39 eura) a mala byť uhradená prvýkrát 20. 08. 2007. Tým bola nesprávne určená aj výška samotnej dlžnej istiny žalovaných. Žalobca v priebehu súdneho konania vo veci dňa 22. 06. 2022 vykonal záložné právo k nehnuteľnosti zabezpečujúcej predmetnú pohľadávku dobrovoľnou dražbou a vydražením získal sumu 91.800 eur, avšak k zmene žaloby vo výške vymáhaného nároku nepristúpil, hoci výkonom záložného práva došlo k uspokojeniu výraznej časti pohľadávky z predmetnej žaloby. V dôsledku vyššie uvedených faktov je žalovaný nárok sporný.

10. K dovolaniu žalovaných 1/ a 2/ sa vyjadril žalobca, ktorý ho navrhol odmietnuť. Podľa neho dovoľatelia riadne nevymedzili uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP a samotné dovolanie je zmatečné. Čo sa týka uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ani v tejto časti podané dovolanie nespĺňa obsahové náležitosti, keď v ňom nie je jednoznačne vymedzené právne posúdenie veci, ktoré pokladajú dovoľatelia za nesprávne. Ak dovoľatelia namietajú, že suma poplatku odrátaného od výšky úveru v úverovej zmluve mení výšku poskytnutého úveru, tak poskytnutý úver je vyňatý spor pôsobnosti zákona č. 258/2001 Z.z. v zmysle § 1 ods. 2 písm. e), nakoľko úver prekročil sumu v Sk zodpovedajúcu 20 000 eur. Prípustnosť samotného poplatku za poskytnutie úveru potom súd nemôže skúmať, pretože akékoľvek poplatky dojednané v zmluve predstavujú zmluvné ustanovenia, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, a preto sú vylúčené zo súdneho prieskumu neprijateľných podmienok (§ 53 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka). Nesprávna je aj námietka dovoľateľov ohľadne posúdenia ich námietky premlčania ako nedôvodnej. Aj keď v konaní došlo k pripusteniu zmeny žalobcu v dôsledku postúpenia pohľadávky, v zmysle § 80 ods. 3 CSP platí, že ten, kto vstupuje do konania, prijíma stav konania ku dňu jeho vstupu a je teda zrejmé, že v prípade ak premlčacia doba začala spočívať ku dňu podania žaloby, dňom vstupu do konania spočívala premlčacia doba aj voči novému žalobcovi. K namietanej platnosti zosplatenia úveru žalobca uviedol, že uplatnenie tohto práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka je právom, nie povinnosťou veriteľa. Výzvou zo dňa 23. 05. 2017 boli žalovaní vyzvaní na úhradu omeškaných splátok a upozornení na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Keďže žalovaní omeškané splátky neuhradili, veriteľ mal od doručenia upozornenia na možné uplatnenie práva podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, až do prípadného splnenia týchto omeškaných splátok splnené podmienky na uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Právo veriteľa na uplatnenie práva na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti nie je

časovo obmedzené.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalovaných 1/ a 2/ je prípustné a aj dôvodné, preto bolo potrebné rozsudok odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 a 2 CSP) a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

12. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

13. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces. Takýto nesprávny procesný postup súdu môže spočívať predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

15. Súčasťou práva na spravodlivý proces je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia (pozri rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 559/2018, sp. zn. III. ÚS 47/2019, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/140/2019, sp. zn. 4Cdo/120/2019 a pod.) a povinnosť konajúceho súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, 5Cdo/57/2019) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

16. V danom prípade videli dovolatelia naplnenie uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP v tom, že odvolací súd sa v napadnutom rozsudku nevysporiadal s nimi namietaným posúdením premlčania žalovaného nároku a neprijateľnými zmluvnými podmienkami, neoprel svoje rozhodnutie o relevantné právne normy Slovenskej republiky a precedentne záväzné rozhodnutia Európskeho súdneho dvora v otázke skutočnej výšky poskytnutého úveru.

17. K uvedenému dovolací súd hneď na začiatku uvádza, že celková suma úveru poskytnutého spotrebiteľovi predstavuje len sumu finančných prostriedkov, ktoré boli spotrebiteľovi reálne poskytnuté

veriteľom, teda bez sumy poplatku, ktorú si veriteľ zrazil z istiny za poskytnutie úveru (pozri R 49/2022, alebo 7Cdo/7/2023, 8Cdo/77/2023 a pod.).

18. Z obsahu spisu v predmetnej právnej veci dovolací súd zistil, že žalovaní 1/ a 2/ vo svojom odvolaní okrem iného namietali záver súdu prvej inštancie, že čerpali celú sumu úveru, ktorý sa im veriteľ zaviazal poskytnúť, keď časť z tejto sumy si veriteľ zinkasoval ako poplatok za poskytnutie úveru a táto suma peňažných prostriedkov im nebola daná k dispozícii ako úver, v dôsledku čoho sú v úverovej zmluve nesprávne uvedené údaje o sume úveru, splátkach úveru ako aj údaj o RPMN úveru. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva, že by sa s touto námietkou dovolací súd akýmkoľvek spôsobom vyporiadal.

19. Dovolací súd si je vedomý skutočnosti, že v danom prípade mal byť predmetom úverovej zmluvy úver v sume 2.030.000 Sk a preto sa na predmetnú úverovú zmluvu nevzťahoval zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (pozri § 1 ods. 2 písm. e) tohto zákona). Preto uvedenie nesprávnych údajov o celkovej výške úveru, jeho splátkach, či RPMN úveru nebude mať za následok bezpoplatkovosť a bezúročnosť úveru čerpaného žalovanými (takáto sankcia okrem toho bola do zákona č. 258/2001 Z.z. zavedená až novelou vykonanou od 01. 01. 2008 zákonom č. 568/2007 Z.z., teda po uzatvorení predmetnej úverovej zmluvy).

20. Napriek uvedenému však v zmluve nesprávne uvedená suma úveru čerpaného žalovanými môže znamenať, že ak právny predchodca žalobcu pri formulovaní zmluvy vychádzal pri úročení dohodnutým úverovým úrokom z nesprávnej sumy čerpaného úveru (konkrétne z vyššej ako bola suma úveru skutočne žalovanými čerpaná) a tak nesprávne (v neprospech žalovaných ako spotrebiteľov) určil splátky úveru a tým aj celkovú sumu, ktorú sú žalovaní povinní na čerpaný úver zaplatiť. Táto možnosť spochybňuje nielen celkovú výšku dlhu žalovaných, ktorú sú títo podľa rozsudkov súdov nižších inštancií povinní žalobcovi zaplatiť, ale spochybňuje aj celý proces vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru a následného postúpenia pohľadávky právnym predchodcom žalobcu. Ak boli v zmluve o úvere pre nesprávnu výšku skutočne čerpanej istiny úveru uvedené nesprávne splátky úveru, musel právny predchodca žalobcu nepochybne chybné uviesť aj sumu omeškaných splátok úveru vo výzve pred zosplatnením úveru žalovaným, čo zneplatňuje celý proces zosplatnenia úveru. Následne tak postupoval na žalobcu pohľadávku z riadne nezosplatneného úveru, čo je v rozpore s § 92 ods. 8 zákona o bankách (pozri 5Cdo/36/2020, 6Cdo/15/2023 a pod.) a teda opäť neplatný právny úkon, čo spochybňuje aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v tomto spore.

21. Z judikatúry ústavného i dovolacieho súdu vyplýva, že arbitrárnosť rozhodnutia (v zmysle zjavná neodôvodnenosť rozhodnutia) môže byť najčastejšie spôsobená absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

22. V preskúmvanej veci má dovolací súd za to, že odvolacie námietky žalovaných o nesprávne uvedenej sume čerpaného úveru mohli mať vplyv na správnosť posúdenia výšky dlhu žalovaných z úveru, platnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru a následného postúpenia pohľadávky z úveru na žalobcu a teda na posúdenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Mohli tak byť nepochybne rozhodujúce pre posúdenie dôvodnosti žaloby žalobcu a ako také vyžadovali od odvolacieho súdu špecifickú reakciu, odpoveď. Dovolací súd však tieto odvolacie námietky žalovaných ponechal bez povšimnutia, čím svoje konania zaťažil vadou zmätočnosti, keď nesprávnym, procesným postupom znemožnil žalovaným, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces.

23. Z tohto dôvodu dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil

tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP). V ďalšom konaní je odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

24. Okrem toho dovolací súd pripomína, že v rámci súdneho konania, kde sa dlžník/spotrebiteľ nachádza opäť v pozícii toho slabšieho, je povinnosť súdu skúmať ex offio prípadné porušenie ustanovení spotrebiteľského práva, a to nielen prieskumom neprijateľnosti zmluvných podmienok, ale aj dôsledným prieskumom konania veriteľa z hľadiska dodržania všetkých zákonných obmedzení a povinností (II. ÚS 530/2024). Osobitne potom platí, že v sporoch s ochranou slabšej strany skúma súd vecnú legitimáciu z úradnej povinnosti (R 6/2022 - rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2021 sp. zn. 4Cdo/162/2020). Odvolací súd je preto povinný náležite preskúmať aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu v tomto spore a to aj s prihliadnutím na aktuálnu rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, ktorá našla svoje vyjadrenie v judikátoch R 34/2025 (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. februára 2025, sp. zn. 6Cdo/152/2022) a R 38/2025 (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júla 2025 sp. zn. 1VCdo/4/2025).

25. Vzhľadom na zmätočnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti dovolateľmi uplatneného dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Postupoval tak v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorá sa ustálila na názore, že v prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti ide o procesnú nesprávnosť, pri ktorej je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritórnemu dovolaciemu prieskumu (napríklad 1Cdo/166/2017, 1Cdo/128/2023).

26. O náhrade trov dovolacieho konania a náhrade trov pôvodného konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3 CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.